

Valga linna ja Karula, Taheva, Tõlliste ja Õru valdade ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjoni koosolek

PROTOKOLL

Aeg: 8. juuni 2016 kell 12.30 – 14.00

Koht: Valga raekoda

Osalejad: Kalev Härk (*Valga*), Ivar Unt (*Valga*), Agu Kabrits (*Õru*), Kalmer Sarv (*Õru*), Monika Rogenbaum (*Taheva*), Hille Tamman (*Taheva*), Madis Gross (*Tõlliste*), Mart Vanags (*Karula*), Rain Ruusa (*Karula*), Aira Varblane (*Valga*), Ragne Tsätko (*Valga*) ja Katre Kikkas (*ühinemise koordinaator*).

Koosolekul osalejate allkirjalehed on protokollile lahutamatuks lisaks.

Päevakord

1. Ülevaade ühinemisläbirääkimiste komisjonide tööst;
2. Ühinemisläbirääkimised:
  - a. Uue kohaliku omavalitsuse üksuse nimi;
  - b. Ühinemisleping;
3. Kokkulepped edaspidiseks.

1. Ülevaade ühinemisläbirääkimiste komisjonide tööst

Ühinemise koordinaator Katre Kikkas andis ülevaate vahepeal toimunud valdkondlikest koosolekutest:

Haridus- ja noorsootöökomisjoni koosolek toimus 25. mail Õrus ning arutlusel olid ettepanekud on ühinemislepingu projekti. **Kultuuri- ja spordikomisjoni** viimane koosolek toimus 31. mail ning arutlusel olid ettepanekud on ühinemislepingu projekti. Järgmine koosolek on planeeritud 16. juunil Lüllemäel, kus haridus- ja noorsootöökomisjon ning kultuuri- ja spordikomisjon arutlusel on huviharidusega seotud teemad.

Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni koosolek toimus 31. mail ning komisjon on arutanud ja esitanud ettepanekud universaalsete toetuste ja toimetulekutoetuste piirmäärade osas.

Majanduskomisjoni koosolek toimus 8. juunil ning peamine teema oli avalike teenuste kättesaadavuse tagamine ja ühinenud omavalitsuse ühistranspordi korraldus.

Rahanduskomisjoni koosolek toimus 25. mail ning üle vaadati kehtivad palgatasemed ning omavalitsuste praegused ja tulevased laenukohustused, mis tuleks kindlasti juba praegu nii rahanduskomisjonis ja juhtkomisjonis kooskõlastada. Vaadati üle sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni ettepanekud toetuste osas ning tehti omapoolsed ettepanekud ühinemislepingusse, lõpliku otsuse toetuse suuruse kohta teeb juhtkomisjon.

Õiguskomisjoni koosolek toimus 24. mail ning peamiselt arutleti rahvaküsitluse korda, mille kohta on esialgne versioon.

2. Ühinemisläbirääkimised

Ühinemisläbirääkimistest on ennast taandanud Sangaste vald, kes on edastanud sellekohase 2. juunil tehtud Sangaste vallavolikogu otsuse kõigile osapooltele. Ühinemisläbirääkimisi peetakse nüüdsest Valga linna ja Karula-, Taheva-, Tõlliste ja Õru valdade vahel.

Ühinemislepingu ülesehitus

Ühinemise koordinaator tutvustas ühinemislepingu projekti, kuhu oli lisatud ka selgitavad kastid, millest lähtuvalt on asjad kajastatud.

Sissejuhatavas osas toodud välja faktid ja volikogude otsused.

Ühinemislepingu punktis 4 on sisulisemad ettepanekud valdkondlikelt komisjonidelt ning õiguskomisjon või rahanduskomisjon saavad esitada omapoolseid arvamusi valdkondlike komisjonide ettepanekute osas. Kui arvamused on erinevad, siis teeb otsuse kokkuleppeks juhtkomisjon ning see fikseeritakse ühinemislepingus.

Esiialgu kasutatakse läbivalt ühinemislepingu tekstis linn/vald, kuni on otsustatud nimeküsimus, lisaks tuleb kindlasti arutada sümboolikaga seotud küsimust.

Haridus- ja noorsootöökomisjoni ettepanekud on, et koolilõputoetusi ei maksta vaid see on koolide vilistlaste kogu või kogukondade otsustada.

Sotsiaal- ja tervishoiukomisjonis oli arutlusel sünnitoetuse maksmine ning kuna omavalitsuste lõikes on toetus väga erinev, siis oli komisjoni ettepanek kehtestada ühiselt kõrgeima määraga toetus, milleks on 430 eurot. Rahanduskomisjonis aga leiti, et eelarvele võib tulevikus olla sünnitoetuse tõstmine liiga koormav ning tehti ettepanek sünnitoetuse maksmiseks 330 eurot (sellises mahus sünnitoetust makstakse hetkel Valga linnas). Sünnitoetust makstakse diferentseeritult kolmes osas, sest lapse sünd on piisavalt toetatud aga hiljem on toetust rohkem vaja (kui lõpeb emapalga maksmine).

Juhtkomisjonis tekkis diskussioon sünnitoetuse maksmise teemal, sest omavalitsustes kehtivad hetkel väga erinevad sünnitoetuste piirmäärad. Enamuses on sünnitoetus 100 eurot kuni 200 eurot, Tõlliste vallas makstakse 430 eurot ja Valgas 330 eurot aga diferentseeritult 3-s osas. Leiti, et see oleks väga positiivne ja just sünnitoetus osas tuleks rakendada praegu kehtivat kõrgemat määra ja kindlasti maksta seda diferentseeritult 3-s osas.

Ranitsatoetuse ettepank on 160 eurot, praegu on näiteks Valga linnas 100 eurot aga Karula vallas 160 eurot ning, kuidas jääb?

Kuna teatud toetuse liigid jäävad ära, teeme praegu välja pakutud 160 eurot, sest täiendavad eelarvelised vajadused on suurema toetuse maksmiseks on väiksed.

OTSUS: Sünnitoetus 430 eurot kolmes etapis ning ranitsatoetus 160 eurot.

Ühinemisleping peab olema piisavalt paindlik, sest näiteks on infot, et 1.09.2017 tuleb uus huvihariduse toetus riigi poolt (MTÜ) aga samas ei ole veel teada, et kuidas seda jagama hakatakse.

Struktuur ja teenistujate koosseis

Arutleti, et struktuuri ja ametnike teemaga tuleb kiiresti edasi liikuda, eriti puudutab see omavalitsuste hallatavaid asutus lasteaiad ja kooli. Üks lahtine küsimus on, et kui toimub

ühinemine, siis millise mudeli järgi toimub edasi maakoolide rahastamine, sest praegu saavad maakoolid täiendavaid vahendeid maakooli koefitsiendi alusel. Milliseks kujuneb koolide rahastamine täna kehtiva mudeli järgi?

OTSUS: Haridus- ja noorsootöökomisjon ja rahanduskomisjon peavad tegema arvestuse – koolide rahastamise mudeli osas, et milliseks kujuneb ühinenud omavalitsuse koolide rahastamine. Haridus- ja teadusministeeriumile edastab ühinemise koordinaator vastavasisulise kirja, et saada ülevaade HTM-i plaanidest haridustoetuse maksimisega ühinenud omavalitsustele. Lisaks on oluline saada teada HTM-i seisukohta õpilaskodude rahastamise osas.

Lisaks arutati, et tuleb igati kaitsta (nt omavalitsusliitude kaudu) maakoolide rahastamise põhimõtet, et kodulähedane põhihariduse omandamine oleks jätkuvalt riigi poolt toetatud suurema koefitsiendiga (nn maakoolide koefitsient haridustoetuste maksmisel).

Personali osas ei planeerita suuremaid koondamisi, seadus lubab uue struktuuri kehtestamisel mitmeid variante, kõik töötajad üle võtta ning võimalik kuulutada ka sisekonkurss uutele ametikohtadele. Inimressurssi ei ole kindlasti üle ning seega võiksime uues struktuuris arvestada kõikide ametnikega. Põhjamaade kogemus on näidanud, et kahe-kolme aasta jooksul läheb struktuur paika.

Peame vaatama, et juba 2017. aastal võiks olla mõned palgaastmed ühtlustatud, selleks tuleb järgmisel koosolekul üle vaadata struktuur ning vaadata millised on palgatasemete erinevused ametikohtade lõikes.

OTSUS: Ühinemise koordinaator edastab juhtrühma liikmetele ühinenud omavalitsuse struktuuri projekti ning ülevaate palgatasemetest omavalitsuste lõikes hiljemalt 1. juuliks (pärast omavalitsustelt sisendi saamist, mis saadetakse koordinaatorile hiljemalt 22. juuniks).

Ühinemise toetus

Arutleti selle üle, et kõik omavalitsused teavitaksid uutest kohustustest juhtkomisjoni ja rahanduskomisjoni. Valga linnavalitsus andis teada, et 27. mail toimunud linnavolikogu istungi võeti garantiikiri Valga Priimetsa Kooli renoveerimiseks omaosaluse 775 882 eurot (volikogu otsuse eelnõu koos seletuskirjaga edastatakse juhtkomisjoni liikmetele) aastatel 2017. - 2019. Uute kohustuste võtmisel tuleks arvestada, et neid võiks võtta kui see tuleneb välisvahendite taotlusest. Tõenäoliselt peab Valga linn panustama ka uue spordihoone ehitamisse seoses Priimetsa kooli kolimisega ning kahjuks ei selleks võimalik taotleda lisavahendeid.

Arutelu jätkus ühinemistoetuse jagunemise teemadel, sest on kuulda olnud, et näiteks on tahetud hasartmängumaksu investeeringutoetuse jagamisel võtta arvesse ühinenud omavalitsuse investeeringute kava ühinemistoetusest.

Kui peale ühinemist on toetuse suuruseks kehtiva seaduse alusel 2,5 miljonit eurot, siis tuleb kõigepealt selgeks teha toetusest makstavad kulutused hüvitisteks (omavalitsusjuhtidele vastavalt seadusele) ning uue omavalitsuse käivitamisega kaasnevad tegevuskulud (uute dokumentide vormistamine, teenuskeskuste ruumide korrastamine jne) ning sellest ülejäänud osas saame kokku leppida investeeringute prioriteedid ja selleks summaks on ca 1,7 miljonit eurot.

Arutleti teema üle, et kuidas otsustada omavalitsustele eraldatava toetuse osa kasutamist. On oluline, et annaksime teada, et toetus tuleb ühinenud omavalitsusele ehk praegu ühinev omavalitsus võiks arvestada teatud osaga vastavalt kõige olulisemale investeringuvajadusele piirkonnas.

Kokkulepe kuludeks on oluline, arvestada tuleks mõistlikus määras kulutustega, lisaks tuleb arvestada, et ühinemistoetus eraldatakse kolmes osas ja vastavalt sellele kulutused planeerida. Oleme siis üks omavalitsus ja Valga linn teeb kulutusi mis kõigile vaja aga samas tuleb aktsepteerida ka vaiksaid asju, mida on vaja teha praegu väikestes valdades.

Uue kohaliku omavalitsuse üksuse nimi

Eelmistel juhtkomisjoni koosolekutel sai kokku lepitud, et ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse nimeks ühinemislepingus saab Valga.

Jätakuvalt on lahtine küsimus, kas uus ühinenud omavalitsusüksus on linn või vald.

Praegu toimuvate rahvakoosolekute ajal on välja pakutud ka uus variant nimeks, mis on **Valgamaa vald**. See on hea ettepanek aga tuleb täpsustada, kas seda nime aktsepteeritakse ka riigi poolt. Ühinemise koordinaator esitab vastavasisulise järelepärimise, kuna näiteks Saaremaal oli analoogne nimevaidlus

Rahvaküsitlus

Rahvaküsitluse teemal ei jõutud õiguskomisjonis otsusele, kas korraldada see koos jaoskondadega või ilma, vaja täpsustada. Arutlusel oli, et võiksime valida kõige odavama variandi ning juhtkomisjon ootab järgmiseks koosolekuks õiguskomisjoni ettepanekut selles osas.

3. Kokkulepped edasiseks

OTSUS: Järgmine ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjoni koosolek toimub teisipäeval **12. juuli 2016 kell 11 Taheva sanatooriumis** ning arutlusele võetakse järgnev: **rahvaküsitluse kord, struktuur ja investeringuvajadused**.

Ühinemislepingu projekti edastab ühinemise koordinaator hiljemalt **1. juulil 2016** kõigile juhtkomisjoni liikmetele tutvumiseks.

Iga omavalitsus esitab ühinemise koordinaatorile **23. juuniks 2016** investeringu vajaduste loetelu koos eelarvega aastateks 2017 -2020.

Täiendavalt informeeris ühinemise koordinaator, et NORDEN mobiilsusprogrammi esitatud taotlus kiideti heaks aga väiksemas summas kui taotleti ning seega tuleks igal osaleval omavalitsusel täiendavalt panustada kuni 350 eurot. Peale arutelu otsustati, et loobutakse NORDEN programmi projektis osalemast.

Kalev Härk

Koosoleku juhataja

Aira Varblane

Koosoleku protokollija